

K 79/P 95

120000869138

отворен професионален дом
на културата – русе

традиционен
презлед – конкурс
на филми и телевизионни
любителски филми

РУСЕНСКА ОСМОРКА

19 и 20 декември 1980

президиумът от 17 часа
в залата на ос на Бис

В М Е С Т О У В О Д

Едва ли има смисъл обширно да се аргументира ролята на художествената самодейност за духовното развитие на българския народ, на новия социалистически човек, защото тя вече е доказала това.

Художествената самодейност е призвана не само да запълва и осмисля свободното време на хората, но и да създава у тях един по-възвишен, по-дълбок начин на мислене и възприемане на действителността, да оформя у човека здрав и устойчив усет за красотата и ценното. И като резултат на всичко това — да повишава неговата всеобхватна култура, да го направи достоен претълчител на чудесните традиции, завещани от гените на родното изкуство.

Художествената самодейност е едно от най-преките средства за обдуване, за културно образование и усъвършенстване. Години наред тя утвърждава своето място в живота, хвърляйки мост между любителското и професионалното, между самобитното и школуваното. Тя създава устойчивостта на традициите и се превръща в предпоставка за тяхното творческо развитие. Тя е, както се изтъква в редица партийни документи, част от идеологическата работа на партията, неразделна част от социалистическото ни изкуство, средство за възпитание на комунистически добродетели и патриотични чувства, на здрав естетически вкус.

Напоследък сред традиционните форми на художествена самодейност достойно място си извоюва кинолюбителското движе-

ние. То се превърна в истински магнит, особено за младежта, която е най-ревностният почитател на киноизкуството. Магията на киноефекта, процесите на филмиране, на възпроизвеждане чърху бялото платно на откъси от действителността, събуждат не само външния и любопитството, но и техническите и творческите интереси на младежите. И не само техните, защото кинолюбители стават хора от различни възрасти.

Отчитайки факта, че в наши дни кинокамерата не отстъпва по популярност на фотоапарата и магнетофона, през 1971 година тогавашният Междусъюзен дом на културата при ОС на БПС излезе с една интересна инициатива - ПЪРВА ПО РОДА СИ В СТРАНАТА - да организира Преглед на личния осеммилиметров филм под надслов "ЛУСЕНСКИА ОСКОРКА".

МАЛКО ПРЕДИСТОРИЯ

Зародило се в годините преди Втората световна война, по силата на предпоставки, подготвени от развитието на икономиката, научно-техническия прогрес и стремението на човека към творчество, днес любителското кино се развива паралелно с голямото - професионалното кино. Започнало първите си стъпки в неговата сянка, сега то е самостоятелно явление, крачи по свой път на развитие и съществуването му не подлежи на съмнение. То се учи от голямото кино, но допълкова, доколкото да усвои азбуката на снимачния процес, езика на киното, а по-нататък се развива по свой път.

Киносамодейността, извикана на живот от самия живот, постепенно намира почва за развитие и в нашата страна. Започват да се създават киноклубове, които през 1958 година наброяват едва 12. През същата тази година по препоръка на Съюза на филмовите дейци в България под ръководството и помощта на Окръжния съвет за култура се учредява Гански киноклуб и в Русе. За негов секретар е избран кинолюбителят Георги Кираков, който и до днес продължава да изпълнява тази длъжност, макар и вече прехвърлил седемдесетте.

И може би тук е мястото да направим едно малко отклонение и да кажем няколко думи за този неуморен вестеран на българското кинолюбителско движение. Георги Кираков "първият" кинолюбителството още през 1945 година, когато снимал първия си осеммилиметров филм. На следващата година той става притежател на собствена кинокамера и от тогава датира началото на

неговата лична филмотека.

Още като учител и директор на училище "Христо Ботев", Георги Киряков прави опити да въведе киното в учебния процес за онагледяване на уроците. Въпреки че годините са трудни, с помощта на родителския комитет в закупена за училището първата прожекционна машина "ПАТЕ - 16". Енергичният учител и директор се свързва с току - що откритото предприятие за разпространение на филми - Фондация "Българско дело" - София. Редовно получаваните от там съветски игрални филми Георги Киряков прожектира сам и безплатно на учениците. Училище "Христо Ботев" в Русе тогава било първото училище в България, притежаващо собствено говорящо кино.

По-късно Георги Киряков преминава на друга работа, по-близка до киното, и обичта му към него остава да гори в сърцето му завинаги.

И макар че новоучреденият Градски кино клуб, който по-късно си извоюва званието "Представителен", не разполага с никаква техника, неговият секретар му намира "колая". Обединил за кратко време най-запалените кинолюбители, той започва широка просветна и пропагандна дейност. Уреждат се ежеседмични вечери на киното, лектории, обсъждания на филми и пр. Чести гости на тези мероприятия стават изтъкнатите киноведи и специалисти като Васил Гендов, Александър Александров, Георги Стоянов-Бигор, Тодор Андрейков, Генчо Генчев и много други. В центъра на на организацията на тази дейност е неуморният, пълен с идеи Георги Киряков.

Скоро на русенските кинолюбители се явява щастливата възможност пряко да наблюдават снимането на игрален филм - филма "Стубленските лани". Съсформира се една група, която е зачислена към творческия колектив. В тази група вземат участие

младите тогава Борис Соловей, Григор Богданов, Богомил Попов, а също и Георги Кириков и Тодор Матеев, все "пионери" на русенското кинолюбителско движение. Денем "помагат" в снимачния процес, а вечер...вечер слушат обаятелните слова на Дако Даковски и Васил Халиолчев и полака-лека навлизат в тайните на киното.

По-късно, с помощта на снимачната техника на Студията за игрални филми и под ръководството на Васил Халиолчев е създаден и първият любителски филм на русенския Градски кино клуб, озаглавен "Неделният отдих на русенци". Киноklubът се сдобива със собствена кинокамера, която "развързва" ръцете на ентузиастичните поклонници на малкото кино. Излиза на бял свят първият им цветен филм "Фазаново стопанство".

Наред с репортажните филмчета за събития в града и околнага, кинолюбителите създават и игралните филми "Поръчението" - за големия русенски комунист Леон Таджер; "До сетен дъх"-филм, отразяващ съпротивителното движение; "Цветя за болницата"-посветен на 100-годишнината на русенската болница.

През 1966 година нашите кинолюбители за пръв път участват във фестивал - фестивала на туристическите филми в град Велико Търново и филмът "По долината на Лома" им донесе БЪЛГАРСКАТА НАГРАДА. Тя се явява като един стимул и вяра в собствените сили и възможности, вдъхновение за творчество. Следват и други награди: "Трифон Зарезан в Пепелина" на заключителния етап на Третия фестивал на любителските филми в гр.Ямбол получава бронзов медал, а киноklubът става лауреат на фестивала; филмите "Най-вярната дружба" и "Писмо" получават първа награда на фестивала, организиран от Общонародния комитет за Българо-съветска дружба и Българската телевизия и биват излъчени по

Интервизията от Москва; на националния преглед на любителски-те филми във Варна, организиран по случай 10-годишнината от създаването на кинолюбителското движение в страната игралната миниатюра "Първият урок" получава Специалната награда на ИК на ДВМС, а филмът "Да се научиш" е първият успешен опит да се създаде любителски анимационен филм; на Втория републикански фестивал на туристическите филми "Бисерът на Лудогорието" взема първа награда...

Това са само част от успехите на русенските кинолюбители до 1971 година, но та са доказателство, че в Русе живее и твори едно силно ядро от хора, които отдават голяма част от свободното си време на киното и че от тях може да се очаква много.

Заедно с тези, имаше вече солиден "стаж" в малкото кино кинолюбители обаче се появяват и млади хора, които правят първите си стъпки. Те все още нямат необходимия опит и трябва само някой да им поиде ръка, да им посочи правилния път. И този "някой" става тогавашният Междусъюзен дом на културата към ОС на БПС, който организира така наречената "РУСЕНСКА ОСКОРН"А

Във вестник "Дунавска правда" от 5 ноември 1971 година се появи следното съобщение:

"ПРЪВТОСИ СЪВРЪШЕН ПРЕГЛЕД НА НАГЛАВНИИ ФИЛМ"

Междусъюзният дом на културата при ОС на БПС е инициатор на единия нов и интересен проява. От 15 до 18 ноември т.г. той уреди "ПРЪВТО ПРЕГЛЕД НА НАГЛАВНИИ ОСКОРОВОСКИ ФИЛМ... Кино-прегледът, който ще се провежда ежегодно, има за цел не само да покаже постиженията на русенските кинолюбители и чрез компетентна жури да отличи най-добрите от тях, но и да се превърне в една среда между хората, които обичат това изкуство, в

една координация и едно насочване на усилията им за намиране на нови пътища към сериозни творчески постижения.

В прегледа може да участва всеки кинолюбител, който до 10 ноември заяви в Междусъюзния дом на културата с какви филми ще участва.

С това се постави началото на благородната и високопатриотична инициатива на Окръжния профсъюзен дом на културата, инициатива, която в продължение на 10 години доказва своята навременност, инициатива, която е вече традиция, доизвивана и обогатявана непрекъснато от организаторите.

ХРОНИКА НА ПРЕГЛЕДА

"РУСЕНСКА ОСМОРНА" - 71

Тази първа по рода си в страната проява предизвика интереса на много кинолюбители от нашия град и изненада с хубавите си резултати. Представените двадесет и седем филма със своята разнообразна тематика показаха стремежа на своите създатели към творческо мислене. Най-ярко се откриха филмите на Николай Василев със своето високо художествено и техническо ниво. От тях особено силно впечатление направи филмът "Животно" и сполучливият опит за анимация "Сто плюс сто".

Със стабилна камера и интересни хрумвания се отличаваше филмът на Хачик Лебикян "Усмивки от новите ленти".

Климент Михайлов бе подкрепил хубавата тема на "Юбилей" с превъзходен дикторски текст.

Отлично се представиха и членовете на любителския киноклуб при ДЗ "Георги Димитров".

ПЪРВА НАГРАДА получи НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ за цялостното му представление.

СПЕЦИАЛНАТА НАГРАДА на Градската комисия за младежта и спорта получи филмът на Хачик Лебикян "Усмивки от новите ленти".

ТРЕТА НАГРАДА бе дадена на Климент Михайлов за филма "Юбилей", а две ПОСРЕДНИ - на Иван Мухов за филма "Випуск

1951" и на Николай Узунов - за филма "Урок по история".

НАГРАДАТА на ОП "Кинефикация" и ДП "Българска фотография" получи филмът "Жива вода" на Христо Великов и сатиричният филм "Празно" на Илия Първанов и Никола Гълемезов.

След прожекциите Тодор Матеев, член на журито, сподели с участниците в прегледа своите впечатления и даде някои указания за тяхната по-нататъшна работа, както по отношение на техническото умение, така и за подбора и художествената разработка на темата.

В своето заключително слово Христо Григоров, председател на секцията "Любителски киноклубове" при Съюза на кинолейците в България, който ръководеше работата на журито, изрази своята благодарност за прекрасната инициатива на организаторите, даде висока оценка за нивото на прегледа и пожела на русенските кинолюбители нови творчески успехи.

"РУСЕНСКА ОСМОРКА"-72

Окръжният преглед "Русенска осморка, организиран да покаже творческите постижения на русенските кинолюбители, да затвърди сътрудничеството между тях и да помогне за повишаване на художественото и техническото им майсторство, се превръща вече в хубава традиция. Този път той е посветен на 50-годишнината от образуването на СССР. Опитът на организаторите от миналогодишния преглед сега си казва думата - избягната е разнотемността характерна за първия преглед. Представени са 20 филма на 12 автора:

Продължава традицията да се прави подробен анализ на показаното. Тодор Матеев, един от членовете на журито, отбеляза

хубавата операторска работа на Хачик Лебикиан в първата част на филма "Импресии"; жизнеността на сатирата на Борислав Максимов "От българско по-убаво нема"; сполучливите кадри на "Операция ЛО" на Еди Лебикиан и др.

Като филм, образец на това, как една хубава идея потъва в слабата техническа, операторска и озвучителна работа бе посочен филмът "Писмо на комисаря по продоволствието" на Людмил Александров. На едни от участниците Тодор Матеев препоръча "голяма ножица" и "малко минути", на други - да спазват естетическите закони на социалистическото кино, защото и професионалистите, и кинолюбителите имат едно и също задължение - да впечатлят добър вкус у зрителя.

Особено впечатление направиха отново филмите на Николай Василев, които се открояваха много на фона на показаното. Той беше наречен "прекрасният оператор, художник и техник".

Общата констатация беше, че прегледът е минал на ниво и че е необходимо за следващия преглед да бъде обявено разрабтането на определена тема, което ще даде възможност и за по-голяма сравнимост.

Носител на ПЪРВА НАГРАДА стана Николай Василев за филма "Утро" и за цялостното му представяне.

ВТОРА НАГРАДА не бе присъдена.

Две ТРЕТИ НАГРАДИ получиха Иван Михов за филма "Нека винаги да има слънце" и Христо Тодоров за филма "Стига".

Присъдени бяха две ЧЕТВЪРТИ награди на: Борислав Мирчев за филма "От българско по-убаво нема" и на Хачик Лебикиан за "Импресия".

ПОСРЕДНОЕ бе дадено на филма "Нашата пролет" на Добри Балабанов.

Накрая наградените филми бяха прожектирани.

"РУСЕНСКА ОСМОРКА" - 73

Тазгодишният преглед "Русенска осморка" е третото стъпало към превръщането на тази прекрасна инициатива в традиция.

След прожекциите председателят на журито Георги Киряков направи преглед на представените филми. Той подчерта, че в сравнение с първите два прегледа, сега са представени по-малко филми, но в замъна на това - на по-високо ниво.

Критерият на журито при оценката на филмите бе също завишен и

ПЪРВА НАГРАДА не бе дадена.

ВТОРА НАГРАДА получиха Иван Михов за филма "Един зимен ден" и Николай Василев за филма "Катедралата".

ТРЕТА НАГРАДА получи филмът "Бухенвалд" на Улимент Джамбазов.

ПОСЪРЕНИЕ бе присъдено на Иван Борданов за "Учебен филм"

"РУСЕНСКА ОСМОРКА"-74

Четвъртият преглед на осеммилиметровия любителски филм "Русенска осморка", посветен на 30-годишнината на социалистическата революция, бе насочен към отразяване на преобразованието, настъпили след 9 септември 1944 г., новият живот и дружба ни със СССР, към пресъздаване на образа на класата - строител на новото социалистическо общество, човекът, израснал в труда, промените в душевността на нашия съвременник.

Прегледът се проведе от 27 до 29 ноември. Показани бяха общо 12 филма.

ПЪРВА НАГРАДА получи Николай Василев за филма "Песите на протеста", и за цялостното му представяне - той участва

и с филмите "Симфонична поема" и "Тримата братя и златната ябълка"-анимационен.

ЕТОРА НАГРАДА бе присъдена на Иван Михов за репортажния му филм "Фестивални дни".

ТРЕТА НАГРАДА получи Георги Цанев за филма "Минало, настояще и бъдеще на Тръстеник".

С ПООЩРЕНИЕ бе отличен филмът на Анатолий Казаков "Градът и ние".

Според журито в останалите филми, въпреки старанието на авторите, няма оригинални идеи.

За пръв път на този преглед извънконкурсната програма бе показан филмът на Найджъл Мидълмиис "Другият Лондон". Филмът бе посрещнат с изключителен интерес, заради неговата тема и интересното и интерпретиране от Мидълмиис - преподавател по английски език в Английската езикова гимназия - Русе.

Журито отличи Найджъл Мидълмиис и неговият филм "Другият Лондон" с Грамота и комплект грамофонни плочи с българска музика.

"РУСЕНСКА ОСМОРКА" - 75

"Русенска осморка" е вече традиция. Всяка година в края на годината тя се правяща в един вид манифестация на успехите на русенските кинолюбители.

Обстоен анализ на показаните филми направи председателят на журито Георги Кириков.

ПЪРВА НАГРАДА не бе присъдена.

ЕТОРА НАГРАДА получи Иван Михов за филмите "Велико Търново

во" и "Безмълвна красота".

Две ТРЕТИ НАГРАДИ получиха Неделчо Йорданов за филма "Писци" и Кирил Сотиров за учебния филм "Методи за изработване на зъбни колела".

ПОХВАЛЕН се успешният дебют на Георги Йонков с филма "Импресия".

Отбелязано бе високото ниво на прегледа, а също така и липсата на ярък, открояващ се сред другите, филм.

На кинолюбителите бе препоръчано да посещават курса за кинолюбители, организиран от Представителния кино клуб към Клуба на дейците на културата и организаторите на "Русенска осморка" за да им бъде оказвана методическа помощ.

* "РУСЕНСКА ОСМОРКА" - 76

Традиционният преглед на осеммилиметровия любителски филм тази година се проведе под надслов "За претърпяване в живота решенията на XI конгрес на БКП, за достойна среща на VI конгрес на БПС". Както и в предишните прегледи, така и сега се състезаваха филми от различни категории - художествени, спортни, туристически, сатирични, учебни.

Организаторите потърсиха разнообразяване на фестивалната програма с участие извънконкурса на кинолюбители и киноклубове от Велико Търново, Стара Загора, Плевен, Силистра, Ризини. Това беше една смела крачка към излизане от регионалността на Осморката. Участваха 8 автори с 10 филма.

ПЪРВА НАГРАДА бе присъдена на Христо Великов за цветния филм "Пролетен етюд".

ВТОРА НАГРАДА - на Неделчо Порданов и Валери Александ-
ров за цялостното им представяне с цветните анимации "Гибар",
"Турист", "Ной" и "Миниатюри".

ТРЕТА НАГРАДА бе дадена на Климент Джамбазов за филма
"Априлска епопея".

Награди получиха и Николай Басилев и Илия Паунов, а на
всички участници бяха връчени грамоти.

"ГУСЕВСКА ОСМОВКА"-77

Седмият традиционен преглед на осеммилиметровия любител-
ски филм бе посветен на 100-годишнината от Освобождението на
България.

В него взеха участие 13 автора с 15 филма.

Жюри в състав: Георги Киряков - председател, и членове:
Борис Соловей, Тодор Матеев и Николай Басилев-изявен кинолюбител
от Осмевката, присъди следните награди:

ПЪРВА НАГРАДА - на Христо Великов Тодоров от с.Бъзън за
филмите му "Поле" и "Огънят".

ВТОРА НАГРАДА получи Пламен Личев за филма "Сто години
плевенски епопея".

ТРЕТАТА НАГРАДА бе поделена между: група кинолюбители от
НИМБСС-Антон Георгиев, Борис Гъеве и Пламен Божанов за филма
им "Е..." и авторския колектив на техникума по дървообработка-
не Атанас Марков и Никола Симеонов за филма "Откриване на нов
цех в ТПК "Славянско изкуство".

ПОСЛЕДИТЕЛНА НАГРАДА получи Олий Чендов за филма "Пътеше-
ствие".

"РУСЕНСКА ОСМОЖКА"-78

Осмият преглед на осеммилиметровия любителски филм мина под егидата на Окръжния профсъюзен дом на културата, Окръжния център за художествена самодейност и Представителния киноклуб към Клуба на дейците на културата.

В прегледа участваха 10 кинолюбители от града и окръга с близо 15 филма.

ПЪРВА НАГРАДА получи Пламен Личев за филмите "Листопад", "Къпиновският манастир" и "Градът на спасението".

ВТОРА НАГРАДА бе присъдена на Олий Чердов за филмите "Потсдам" и "Съетът на животните".

ТРЕТА НАГРАДА получи Христо Реликов от с.Бъзън за филмите "Мед" и "Ленинградска симфония".

Присъдени бяха и една допълнителна ТРЕТА НАГРАДА на Огнян Радулов за филма "Доковане" и две ПОСРЕПЕНИЯ: на студента от ВИМЕСС Ангел Кънчев за филма "Момичето и есента" и на Еалентин Игнатов за филмите му "Мигове от лятото" и "Краят на есента".

Осмата "Русенска осмояка" бе посветена на 100-годишнината от Освобождението на България и 35-годишнината на социалистическата революция у нас.

"РУСЕНСКА ОСМОЖКА" -79

Известно е, че всяка инициатива, колкото и интересна и оригинална да е тя, след като не се обогатява и доразвива, с течение на времето ще угасне. Затова организаторите на Пър-

леда с всяка измината година прибавят по нещо ново, утвърждавайки постигнатото. Благодарение на техния непрестанен стремеж към усъвършенстване организацията на местния Преглед-конкурс е предначинен да даде обществена гласност и признание на начинаещите кинолюбители, да подпомогне кинолюбителското движение в града и окръга, бяха създадени необходимите предпоставки за прерастването на Осморгата в републикански преглед. Голяма и неocenима е заслугата на Окръжния профсъюзен дом на културата, подел през 1971 г. инициативата като Междусъюзен дом на културата към ОС на БПС и среднал по-нататък подкрепата и на Общинския комитет на БКП, и на ОСК, и на ОЦКС, и на ИС на БПС и до.

Деветият преглед "Гусенска осморгка" разшири участието на кинолюбителите - на него се представиха кинолюбители не само от града и окръга, но и от цялата страна.

Бяха представени 30 филма от 22 автора и 8 киноклуба.

РЕЗУЛТАТИТЕ:

ГОЛЪМТА НАГРАДА на ИС на БПС не бе дадена.

НАГРАДАТА на ОС на БПС за филм на тема "Борбата с отрицателните явления и техните носители в трудовия колектив" бе присъдена на киноклуба при ГДК "Миньор" - Димитровград за анимационния филм "Търси се" и за филма "Внимание, специалисти!".

НАГРАДАТА на ОЦКС - Русе за анимационен филм бе присъдена на РУСОБИТЕ КИНОЛЮБИТЕЛИ Радко Понев за филма "Агент" и на Евгени Сонков за филма "Проблеми".

НАГРАДАТА на ОПДК - Русе за филми от клас "Личен филм" бяха присъдени, както следва:

ПЪРВА НАГРАДА - на Радко Радчев, кинолюбител от гр. Шумен за филма "Хора, бдете!" и за цялостното му представяне.

ВТОРА НАГРАДА - на Димитър Кежев, кинолюбител от село

Хуклен, Пловдивски окръг за филма "Родопски мотиви".

ТРЕТА НАГРАДА - на Владимир Петров от ИУСЕ за филма "Условието".

НАГРАДИ на ОПДК - Русе за филми от клас "С ангажирана тематична насоченост":

ПЪРВА НАГРАДА получи киноklubът при Техникума по зърно-съхранение и зърнопреработване-ИУСЕ за филмите "Раждането на хляба" и "Летуване в Рила".

ВТОРА НАГРАДА бе присъдена на Представителния киноklub при Окръжния профсъюзен дом на културата - Бургас за филма "С дъх на море".

ТРЕТА НАГРАДА - на киноklubа при Техникума по индустриална химия - Варна за филма "Алпиниада - Петрич кале".

Накъсая Илия Илиев - инструктор в ЦО на БПС и Александър Балабанов - киновед и режисьор, главен специалист в ИИХС направиха разбор на всички проектирани филми с цел квалификация на участниците в "Русенска осморка".

В рамките на Прегледа бе направен теоретически портрет на ветерана на кинолюбителското движение Георги Китков.

За гостите на Прегледа бе организирана екскурзия из града.

Фактът, че четири от наградите на "Русенска осморка" останаха в Русе, т.е. бяха присъдени на русенски кинолюбители красноречиво говори, че в нашия град расте достойна и талантлива смяна на пионерите на русенското кинолюбителско движение. А за откриването на тази смяна големият дълг се пада на ОПДК и организациите, които го подкрепиха за реализирането на "Русенска осморка" - тази първа и единствена по рода си трибуна за изява на начинаещите кинолюбители на осеммилиметрови филм.

ПРЕГЛЕДЪТ "РУСЕНСКА ОСМОРКА" И РУСЕНСКИТЕ КИНОЛЮБИТЕЛИ

Известно е, че не от всеки, взел камера в ръка, израства истински творец. Затова колко много са ентузиастите при създаване на един кино клуб и колко малко от тях остават верни на обичта си към седмото изкуство. Защото да се прави кино не е толкова лесна работа, при това не е достатъчно да имаш най-новия модел кинокамера или прожекционна машина. Необходимо е още нещо, и може би то е най-важното, - да носиш у себе си огънчето на творец, онова огънче, което, разпалено от повея на мисълта, прави истински чудеса. Разбира се, само с огънче нищо няма да стане, ако го няма трудолюбието, настойчивостта, богатата обща и кино-култура, интересът към новото, умението да се рискува, да се експериментира.

Основната, главната мисия на прегледа "Русенска осморка" е да открива нови и нови творци, да ги поощрява и да ги подпомага методически. И ако обърнем поглед назад, ще видим, че тя успешно изпълнява своето предназначение. За десет години Осморката е дала "зелен семафор" на десетки млади кинолюбители от града и окръга, с които кинолюбителското движение в Русе, а и не само в Русе, с право може да се гордее. Достатъчно е да споменем името на Николай Василев, чиито филми са донесли не една и не две сепубликански и международни награди. Цяло съзвездие образуват имената на отличените на Прегледа през тези десет из-

минали години - Иван Михов, Хачик и Еди Лебилян, Климент Михайлов, Николай Узунов, Христо Тодоров, Борислав Мирчев, Климент Джамбазов, Георги Цанев, Анатолий Казаков, Неделчо Христов, Кирил Сотиров, Пламен Личев, Антон Георгиев, Пламен Божанов, Елиј Чендов, Огнян Радулов, Рашко Цонев, Евгени Йонков, Валери Александров и др.

"Русенска осморка" не само помага на младите кинолюбители да се изявяват, но тя се превръща един вид в "трамплин" към нови успехи - на наши и републикански фестивали. Радостен е фактът че Пламен Божанов и Антон Ангелов на Третия национален преглед-конкурс на любителските филми "Строители на развито социалистическо общество" миналата година получиха Специалната награда за анимация, а филмът на Рашко Цонев направи силно впечатление.

Много награди - у нас и в чужбина - завоюваха и филмите на Николай Василев - неговите и тези, в "съавторство" с Владимир Илиев.

И НА МАЛКА ЛЕНТА МОЖЕ ДА СЕ ПРАВИ
ГОЛЯМ ФИЛМ

Николай беше един от шепата кинолюбители, които участваха в първата "Русенска осморка" през есента на 1971 г. Тогава неговият филм "Животно" и първият му успешен опит за създаване на обемна анимация в любителското кино "Сто плюс сто" "обраха лаврите". Николай получи първата си ПЪРВА награда, която не остана единствена...

Но да се върнем малко назад.

Трудно е да се каже точно от кога датира Николчевата обич към киното. Но той и сега не изпитва неудобство да си признае, че е бягал от училище, за да посещава организирания от Градския кино клуб лекторий.

През 1964 година с Владимир Илиев / с когото по-късно киното ще ги превърне в "сиамски близнаци" / отиват в кино клуба. Попитали дали могат да го посещават, отговорили им, че може.

Николай се спомня за времето на своето "чиракуване" - как носил тежките камери, как ръцете му премалвявали да държи лампите, докато ветераните снимали своите филми. И колко много искал и той да снима. Но всичко идва с времето си.

Първия филм снимах на първи януари 1968 година, аз бях режисьор, а Еди Лебикин-оператор.

Отъбичката към успехите не се изкачва така лесно, както тоя изглежда, когато си го спомня човек. Трябва да минат няколко години, Николай да снее обемната анимация "Непоправимият", за да по-

лучи и по-сериозно признание - на фестивала на Студентските филмови празници журито му присъжда втора награда.

Как му е хрумнало да направи за пръв път анимация?

-Може би от интерес да види как се прави, ще стане ли, няма ли да стане...

Откъде съмнения у Николай, който винаги и толкова сигурен в себе си? Но това тогава за него е било съвсем естествено, защото почти нямало от къде да се прочете как се прави такъв филм, анал само, че се снима покадрово. Решил, снимал и така се родил "Миният".

А наградите като тръгнали от Осмърката - та досега. Като че ли от невидим златен рог се изсипват. А всъщност няма никакъв златен рог. Всичко е труд, постоянство, търсене, експерименти...

Първата среща на лкбителите-аниматори и началото на декември му донесе "Златната плака" за анимациите "Глохи", "Кранът, който..." и "Непоправимият". "Кранът който..." му донесе "Златния лъч" от фестивала на наградените филми в гр. Гьорингрия и бронзов медал от фестивала на УНКА в гр. Торун-Полша; от Москва има Грамота за оригинални търсения в областта на анимацията, два пъти почетен е лауреат на републиканските прегледи на художествената самодейност. А колко още грамоти и отличия са получавали филмите му и самият той вече не помни.

Не са малко наградите и за филми в "съвместно" с Владимир Илиев - "Елиа"-награда за режисура; "Гаварненската туна" и "Глохитието"-награда за режисура; "Синиската долина"-за режисура и операторско майсторство; "Американци"-успешен със Специалната награда; "Рожден ден"-награда за операторска работа и т.н.

Трябва да се отбележи, че в този "творчески колектив" от двама души Владимир е неизменният режисьор, а Николай-неизменният оператор. Техният филм "Браво браво" от фестивала на УНКА и донесе втората награда след филм на САЕ, а сепи е на фестивал в Хонг Конг.

От последния фестивал на туристическите филми Николай се върна с втора награда за операторска работа на "Спус 80".

Не е възможно, а и не е необходимо, да се изброят всичките отличия на Николай Василев, получени в интервала между първата и последната "Русенска осморка". И ако вземаме Осморката за единица мярка за време, то е, защото успехите на Николай започват именно от нея.

А тези успехи не са дошли току - така, те са илюстрация на това, какво може да постигне човек, когато се стреми винаги да бъде в движение, когато не спира за миг на стъпалото, на което е стигнал, когато не се главозамайва от успехите, а трезво и умно разсъждава и търси. Такъв е Николай - кинолюбителят. Свежият допир на чувствителната му и възприемчива душа със света, който го заобикаля, ражда у него все нови и нови идеи.

Филмите му не просто фотографират живота, те го анализират с езика на киното, слизат в дълбочина. Те са кратки и лаконични, траят толкова, колкото трае едно въздъхване, но по най-убедителен начин внушават, респектират. Как иначе ще се обясни факта, че неговият "непоправим гвоздей" се помни и сега, толкова време след излизането му на бял свят. И то от такива фигури на българската анимация като з.а. Доньо Донев, който в един разговор, дава за пример на Николай собствения му филм "Непоправимият".

Николай Василев не измисли филмите си. Той ги взема от живия живот. Много му помага вроденото чувство за красота, усетът за мярка, за движение, стремежът към нови хоризонти, към откривателство върху корените на предметността.

И с всеки свой следващ филм доказва, че и на малка лента може да се прави голям филм.

НАЖДАТА ДА ПОКАЖАЖИ ЖИВОТА В ДЕЙСТВИЕ

При кинолюбителя Иван Михов обичта към киното минава през фотообектива. През 1937 година Иван си купува фотоапарат "Смяна". И макар че той само "црака", а други му проявяват лентите и копират снимките, бъдещият кинолюбител все пак понаучава нещо. Вниманието му бързо се откъсва от личното, дреботемното и се насочва към ангажираната фотография.

-Работех в завод "Бела Пискова" - казва Иван. -И не знам защо, нещо ме караше да се стремя към обикновените трудови хора, да отразявам техния тих труд ...

"Смяната" следва Михов и в казармата, а след това и на новото му работно място - "Електроснабдяване", където работи и сега. Тук му прави силно впечатление себострицанието на електроснабдителите, особено при аварийни ситуации, когато няма ток, когато се налага тези хора да работят и в дъжд, и в сняг, за да осигурят светлина и топлина за русенци.

-Снимам, но ми се искате да покажа всичко това раздвижено, пред по-голяма аудитория, да внушавам...

Иван Михов започва с диапозитиви, получава се нещо, което го радва, но не го удовлетворява, защото и в диапозитивите не може да се почувствува динамиката, напрежението, всичко е някак застигнато.

И именно този стремеж да показва живота в действие отвежда Иван в Представителния градски киноклуб. Посрещат го топло, особе

но ветераните Георги Кириков, Борис Солсвей, Тодор Матеев, тези на които дължат успехите си много русенските кинолюбители.

Първите стъпки на Михов в киното са окуражителни. И пак ветераните са тези, които му вдъхват кураж да участва в първата "Русенска осморка".

-В "Осморката" участвам от самото и начало. Филмите, които са получавали признание на този преглед са "Билуск 1951", "Нека винаги да има слънце", "Един зимен ден", "Фестивални дни", "Безмълвна красота" и други, са ми особено скъпи, защото са ги гледали и оценили хора с професионално виждане.

Иван Михов обича да се връща към любимата си тема - ежедневието на русенските електроснабдители.

Мнението му за Осморката:

-Прогрес има. Все нови и нови младежи се появяват. Филмите стават все по-интересни, особено миналата година, когато участваха кинолюбители от цялата страна. С други думи - инициативата на бившия Междусъюзен дом и продължаването и от сегашния Съюзен професионален дом на културата е похвална, похвални са усилията на организаторите за утвърждаването и развитието на този преглед на осеммилиметровия филм. Това говори за грижата на Българските професионални съюзи за културното и естетическото възпитание на младите хора, пак и не само на тях...

"РУСЕНСКА ОСМОРКА" - ПРЕГЛЕД С ПЕРСПЕКТИВА

Настоящият десети Преглед-конкурс на осеммилиметровия любителски филм се провежда в навечерието на XII-ия конгрес на БКП и 1300-годишнината от създаването на българската държава, под девиза "Съвременността в обектива".

Възникнал като инициатива на бившия Междусъюзен дом на културата, със скромната задача да даде обществена гласност и признание на начинаещите кинолюбители, през тези десет години той сам се разви и обогати русенското кинолюбителско движение с нови и талантиливи имена.

Още като идея, за радост на организаторите, "Русенска осморка" срещна широката обществена подкрепа и възторга на начинаещите кинолюбители. Радваха се и ветераните, макар че за тях републиканските екрани бяха достъпни и им носеха натрали. Ветераните участваха в журирането на проектираните филми и така "Осморката" всяка година се превръщаше в двоен празник - и за организаторите, и за творците. Георги Чирков, Гоце Соловей, Борис Куков, Тодор Матеев винаги са били в ядрото на компетентното жури. Техническата обзавестност - проекционни машини, екран, магнетофони-особено в първите години, са били все от Представителния кинолюбителски клуб, от хората, които влизат в него.

В епицентъра на инициативата за "Русенска осморка" се намираше гласният директор на Междусъюзния дом на културата, сепи пред-

седател на УБ на ОПДК; инициативата бе подкрепена от секретаря на ОС на БПС Васил Кенарев, от Представителния кино клуб в лицето на Георги Киряков, от ОУ "Кинематография" и ДП "Българска фотография". "Русенска осморка" се доразвива и обогатява и с непосредствената помощ на секретарката на ОС на БПС Инж. Минка Желева, и на Окръжния съвет за култура в лицето на арх. Силвия Алексиева, и на Окръжния център за художествена самодейност - в лицето на директора на центъра Рашо Рангелов...

От 1979 година "Осморката" разчупи своята регионалност. В нея участваха кинолюбители от цялата страна. В извънконкурсната програма бяха представени филмите на кино клубовете при ДНА - Пловдив и Враца, като зрителите бяха запознати със създаването и творческото развитие на тези клубове.

Прерастването на местния Преглед-конкурс в републикански стана възможно благодарение на Централния съвет на БПС и Националния център за художествена самодейност, на тяхната подкрепа, което дава основание да се гледа на Осморката като на перспективен преглед.

Десетият преглед-конкурс "Русенска осморка" е вече с по-широка програма. Той ще затвърди резултатите от предходната "Русенска осморка" - отново ще даде възможност за изява на кинолюбителите от града, окръга и страната от една страна, и от друга - ще стимулира дейността и представянето на кино клубовете с широката си тематична насоченост.

Популярността на прегледа расте и това може само да радва.

От 15 заявки за участие в деветия преглед, сега тези заявки са нараснали неколкостранно.

Организаторите - Окръжния професионален дом на културата - спазват веднъж установената традиция - да разработват и изпращат на кино клубовете и кинолюбителите Статута на прегледа, което

стимулира и амбицира творците.

Изграден е организационен комитет за провеждане на Прегледа-конкурс под председателството на арх.Силвия Алексиева - председател на ОСК - Русе и членове: Рашо Рангелов-директор на СХХС, инж.Минка Желева - секретар на ОС на БПС, Георги Калоянов - директор на ОМ "Кинематикация", Георги Киряков - Представителен кино-клуб, Яко Яков - председател на УС на ОПДК.

Еури в състав: председател - Илия Илиев - инструктор в ИС на БПС, съпредседател - Александър Балабанов, киновед и режисьор, главен специалист в НХС и членове: Борис Куков - филмов оператор в ТНЦ - Русе, Венцислава Димитрова -музиковед в ТНЦ-Русе и Георги Киряков - изявен кинолюбител и председател на Представителния киноклуб при ЕДК - Русе ще оцени с "професионален аршин" състезаващите се в двете категории филми - личен филм и филми с ангажирана тематична насоченост.

Ще бъдат направени творчески портрети на изявените кинолюбители Владимир Илиев и Николай Василев.

"Русенска осмормка" не само открива талантливите зрелци, но и ги утвърждава, давайки им обществено признание. И ако потърсим "последниците" от "Осмормката, ние непременно ще ги открием. Те са в републиканските и международните награди на нашите русенски кинолюбители.

Преди година-две в Русе, към Окръжния младежки дом бе създадена младежка филмова студия, а чистото основно ядро са Пламен Божанов, Антон Ангелов, Гешко Попов, Варвара Попков, главният оператор на студията е Николай Василев - все млади кинолюбители, завоювали първите си успехи на "Русенската осмормка".

Много са наградите и на Представителния киноклуб, и на Младежката филмова студия в периода между първата и десетата осмиц-

ка, защото в тези огнища на малкото кино творят хора, неспокойни и търсещи, получили "зелен семафор" на "Русенска осморка".

Чест и гордост за ОПДТ - Русе, че от сега нататък "Русенска осморка" ще дава "зелен семафор" и на кинолюбителите от цялата страна!

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Место увод.....	2
2. Малка предистория.....	3
3. Хроника на прегледа.....	8
Русенска осморка-71.....	8
Русенска осморка-72.....	9
Русенска осморка-73.....	10
Русенска осморка-74.....	11
Русенска осморка-75.....	12
Русенска осморка-76.....	13
Русенска осморка-77.....	14
Русенска осморка-78.....	15
Русенска осморка-79.....	16
4. Прегледът "Русенска осморка" и русенските кинолюбители.....	18
5. И на малка лента може да се прави филм.....	20
6. Жаждата да показваш живота в децата.....	22
7. Русенска осморка-преглед с перспективи.....	25

